

Göinge

Biologen

Kontaktblad för Göingebygdens Biologiska Förening

Kommande program:

I samverkan med Studieförbundet

Måndagen den 2 oktober

”Studiebesök vid reningsverket”

Vi får del av nya aktiviteter vid verket och deras syn på Finjasjöns status. Samling kl 18:00 vid Hässleholms reningsverk. **Föranmälan** till Thomas Johnsson (070-331 61 26 alt thomas@clangula.se) **senast den 1 oktober!**

Måndagen den 9 oktober

Sommarens skörd kl 19:00 i Läredaskolans aula. Ta med bilder och naturallier och visa upp. Vi kommer även att redovisa årets bioblitz vid Röshult. Förfrågningar: Thomas Johnsson 070-331 61 26

Söndagen den 15 oktober

Mossornas Dag vid Ubbalt. Carl-Axel Andersson och Crister Albinsson guidar oss. Medtag gärna fika!

forts...

www.gbfnatur.se

Nr
2017:3
(årg 48)

Bilden: Magnus Billqvist leder trollsländevandringen (2017-08-13).

Samling vid Linnéskolans P-plats (N Kringlevägen) kl 09:30 - Åter i Hässleholm kring kl 13.

Förfrågningar: Carl-Axel Andersson
0451-183 30

Torsdagen den 2 november
Bildföreläsning med den välkände fågelfotografen Brutus Östling

kl 18:30 på Mötesplats Ljungdala (vid Ljungdalaskolan). **Observera platsen!** **Inträde: 100 kr (inkl fika).**

Förfrågningar: Thomas Johnsson
070-331 61 26

Måndagen den 13 november

Fiskgjuseprojekt i Ivösjön under tio år. Läredaskolans aula kl 19:00. Linda Nicklasson föreläser till bilder.

Förfrågningar: Johnny Nilsson
076-886 76 57

Onsdagen den 6 december

Bland orangutanger och varaner.

Magnus Mårtensson berättar och visar bilder från Borneo och Komodoöarna i Sydostasien. Läredaskolans aula kl 19:00.

Förfrågningar: Thomas Johnsson
070-331 61 26

NATURJOBB 25 september

Jobb med naturen i **Vannaröds ängskrona**. Vi röjer och städar. Medtag gärna röjningsredskap. GBF bjuder på frukt och dryck. Samling vid Linnéskolans P-plats kl 18:00 eller "tjuvstart" i Vannaröds ängskrona kl 17:00. Förfrågningar: Arne Gustavsson
0451-155 51

Göinge
Biologen

Nr 2017:3. Årgång 48.
Ansvarig utgivare:
Tommy Nilsson
Lantmannagatan 8
282 33 TYRINGE

Mobil 072-388 51 50
tommy.nilsson51@telia.com

Skördefest på Hovdala slott söndagen den 1 oktober kl 11 - 16:00!

GBF deltar med en svamputställning. Arne Gustavsson vet mer (0451-155 51)!

AKTIVITETER I "SPINDELN"

Österåsgatan 11

TEMAKVÄLLAR

Samling onsdagar kl 18:30 i Spindeln

18 oktober:

Fisk och fiskevård i Göinge med Mikael Svensson.

22 november:

Nyckelpigor, långhorningar och skinnbaggar - artbestämning och ekologi med Pål Axel Olsson.

VÅRA OLIKA TEMAGRUPPER

Floragruppen

Träffas i "Spindeln" kl 18:30 vid följande tillfällen (torsdag): **28/9, 12/10, 26/10, 9/11, 23/11** och **14/12**.

Förfrågningar: Johnny Nilsson
076-886 76 57

Fågelgruppen

Träffas i "Spindeln" kl 18:30 vid följande tillfällen (tisdagar): **12/9, 10/10, 14/11** och **5/12**.

Förfrågningar: Håkan Winqvist
072-579 48 66

DigitalFOTOgruppen

Träffas i "Spindeln" kl 18:30 vid följande tillfällen (måndag resp tisdag): **23/10** och **21/11**.

Förfrågningar: Thomas Johnsson
070-331 61 26

Småkrypsgruppen

Vinslövs blomsteräng/Vinne å

Vi träffas varannan vecka (ojämn vecka) under perioden 19 juli till 25 oktober kl 18-21:00 vid Vinslövs blomsteräng. Vi kollar upp det som ses! Se "Naturguiden"! Medtag fika!
Förfrågningar: Pål Axel Olsson
070-351 23 70

Vandringsgruppen

Tisdagen den **3 oktober** en vandring inom gamla T4:s område. Samling kl 17:30 vid T4:s matsal. Medtag fika!
Söndagen den **3 december** en kort vandring på norra Göingeåsen. Samling Magle våtmark (P-plats mot Tormestorp) kl 10:00. Medtag fika!
Förfrågningar: Ole Tryggesson
0451-124 79

§§§§ FöreningsInfo:

Medlemsavgiften

är **100:-** för vuxna. Familj betalar 100:- för medlem nr 1 och övriga tillkommande betalar 20:-.

Den som är född 2000 eller senare räknas som ungdomsmedlem 2017 och betalar 20:-.

GBF:s plusgiro är 34 50 97- 0. Var god ange medlemsnummer vid betalning via internet. Medlemsnumret återfinns bl a i adressetikettens övre kant.

Föreningens styrelsemöten

Styrelsen genomför möten vid följande tillfällen: 26 september (ny tid), 24 oktober (ny tid), 7 december, 18 januari (2018) och årsmöte 26 februari. Vid behov kan ytterligare möten tillkomma.

KONFERENS OM BIOLOGISK MÅNGFALD

Naturskyddsföreningen i Skåne anordnar en tvådagars konferens på temat biologisk mångfald.

Tid: 18 - 19 november

Plats: Tyringe kurhotell

Kostnad: 250 - 500 kr beroende av alternativ (boende ej inkluderat!).

Se mer information:

<http://biologiskmangfald.se>

Skånsk Naturfotofestival,

som funnits sedan 2007 - och där GBF varit en av arrangörerna - läggs ner med omedelbar verkan! Orsaken är ett minskat intresse från arrangerande föreningar och brist på ekonomiska medel!

Backsvalor 2017

Vi har kollat lite här med våra backsvalor. I Finjatäkten räknar vi till ca 240 bohål och i Malatäkten räknar vi till ca 160 bohål.

Vi sparar boplatser till dem i bägge täkterna.

*Ann-Marie Hall Troedsson
AB Bröderna Hall*

Vår tecknen. Kjell Månsson ringde nyss och rapporterade att han hört **göken** i Sjöröd vid Finjasjön den 6 maj.

Arne Gustavsson

Skydda häckande fåglar. Sannolikt häckar i år ingen **storspov** på Lörupsbacken (Hovdalafältet) nära tornfalksboet. Skulle man överväga, att anmoda kommunen om skyltning om "Hund i koppel" på backen, där det är inhägnat för fåren? Kanske fåren giver något skydd, då man väl håller sin hund kopplad när fåren finns där.

Bo Steen Jensen

Strandskatan bo

Foto: E TRonäss

Utsatt bo. På DUX i Sösdala har **strandskatan** bosatt sig i år. Långt från havet och inte särskilt bra. Folk går ut och in genom dörren flera gånger om dagen så det blir ingen ro. Stackars ägg!

Eira Tronäss

Även djuren kräver planfria korsningar. Trafikverket har upprättat en vägplan avseende viltstängsling för riksväg 21 på sträckan Vankiva - Önnestad och en planfri viltpassage vid Ekeberg.

Trafikverket

Holkpyntning. 04-27 var vi vid Dalsjön i Bjärnum och gick. Där är tre **knipholkar**. Vi upptäckte att det hängde mycket dun under en av holkarna. Även på marken fanns dun.

Inger & Staffan Castor

Vattenbad. En **lövsångare** besökte några gånger i juli min lilla damm på tomten i Sjöröd. Den landade på ett näckrosblad, som på grund av fågelns vikt sjönk neråt i vattnet; fågeln följde då med, fick sitt dopp. Denna händelse upprepades 3 gånger, varefter den flög iväg och satte sig ett tag i en intillväxande paradisbuske.

Kjell Månsson

Eksnabbvinge

Foto: M Bernadt

Fjärilsfynd. I Hissmossa (N om Västra Torup) observerades 07-22 en **eksnabbvinge**, *Favonia quercus*, 07-27 en **makaonfjäril**, 07-28 ett **torvfly**, *Calamia tridens*, och 07-28 en **poppelsvärmare** vid en vedstapel.

Márika Bernadt

Slätter i Vannaröds Ängskrona 2017-07-27

Vannaröds ängskrona Foto: A Gustavsson

Mellan 9 och 12 ägnade sig fyra liemän, Kurt Sköld, Sune Sandén, Kjell Persson och ego, åt slätter i Vannaröds Ängskrona.

Gott om ängskovaller och vackra ruggar av liten blåklocka njöt vi också av i ett väder som från början var lätt mulet, men efterhand lyste solen alltmer.

I pauser lade vi märke till bl.a. en vildapel med rik påväxt av rödfärgsalgen *Trentepohlia umbrina* och i gräset sågs två stora rutsoppar. En 43 cm hög grönvit nattviol under ett stort träd visades av Sune.

Flera silverstreckade pärlmorfjärilar och en kartfjäril besökte strättornas flockar.

2017-08-02, mellan kl 10 och 12, tog Sune Sandén, Ole Tryggesson och ego bort höet från slättern några dagar tidigare. Vi lade då också märke till att bålgetingar hade bosatt sig i en holk den svartvita flugsnapparen häckat i tidigare under året.

Arne Gustavsson

Krattsnabbvinge Foto: A Thomasson

I juli i år upptäcktes en ny lokal för den rödlistade dagfjärilsarten **krattsnabbvinge**, i en stor kraftledningsgata öster om Häglinge i södra delen av kommunen. Krattsnabbvingen är en ganska liten, brun dagfjäril med diffusa orangea fläckar och en vit linje på baksidan av vingarna. Man hittar den bland annat på Österlen i skogar med krattekar, men den ska även trivas i just kraftledningsgator. Den närmaste kända lokalen för arten är runt Maglehem på Österlen, alltså drygt 30 km fågelvägen.

August Thomasson

Roland Rönnefeldt, berättade idag för mig, att på hans tomt på Östervärn i Hässleholm har **gråsparvar** under en längre tid tagit blad eller delar av bladen från malört och sedan flugit iväg med "kryddan"!

Fenomenet är inte okänt och anges i några olika referenser. Förklaringen anses vara en form av parasitbekämpning för sparvarnas del, meddelar Staffan Åkeby, Skånes Ornitologiska Förening.

Arne Gustavsson

Trollsländevandringen vid Magle våtmark den 13 augusti resulterade i följande arter:

- * Pudrad smaragdflickslända Noterad
- * Vinterflickslända 2 ex.
- * Sjöflickslända
- * Mindre rödögonflickslända 1 hane
- * Större kustflickslända
- * Brun mosaikslända 4 ex.
- * Höstmosaikslända 12 ex.
- * Större sjötrollslända 1 ex.
- * Blodröd ängstrollslända Noterad
- * Tegelröd ängstrollslända Noterad

Toppmorkla Foto: A Gustavsson

Stig Hansson med en präktig **toppmorkla** på toppen av huvudet - den var hela 30 cm hög!

Arne Gustavsson

Presentation av Georg Malm

Jag heter Georg Malm och är född och uppvuxen i Vinslöv. 1970 tog jag ingenjörsexamen vid HTS här i Hässleholm. Efter genomförd värnplikt bodde vi fyra år i Simrishamn, men flyttade därefter till Hässleholm och bor fortfarande här i en villa vi byggde 1976.

Min fru och jag har varit medlemmar i GBF i mera än 30 år. Vi har två, nu vuxna, söner och under deras uppväxt och skoltid var vi ganska aktiva i GBF, men jag har haft ett arbete som innebar mycket resande och mycket tid hemifrån, så under dessa år fick föreningslivet stå tillbaka.

I fyrtio år har jag arbetat i entreprenadbranschen med huvudsakligen väg- och anläggningsprojekt, men också husbyggeri. Mina arbetsplatser har inte varit bara i Sverige, utan också i Danmark, DDR och Norge. Arbetsuppgifterna har varierat genom åren, men senare år arbetade jag som inköpare. Jag medverkade vid byggandet av Naturum i Kristianstad och det sista projekt jag medverkade i före min pensionering var byggandet av Rådhus Skåne, även det i Kristianstad.

Under många år har jag haft stort intresse för vår natur och fotografering. Även fiske har intresserat mig, så t.ex. var jag med arbetskamrater och fiskade i havet i norra Norge några gånger på 1990-talet. Det var fina naturupplevelser med tumlare, späckhuggare, fjäll, fjordar, midnattssol och rikt fågelliv i kombination med fisket. Jag har också, väldigt amatörmässigt, försökt mig på flugfiske, men intresset för naturen och då speciellt för fåglar har på senare år dominerat. Mitt intresse för att fotografera fåglar och natur har jag utvecklat genom att fotografera mycket,

men också genom att gå olika kurser.

Efter att ha lämnat arbetslivet kan jag nu ägna mera tid åt djur, natur, fotografering och föreningsverksamheten i GBF. Jag är ingen expert på biologi, även om jag haft Arne Gustavsson som biologilärare, men tillbringar gärna mycket tid i naturen i Göinge och vid vårt sommarhus i Blekinge.

Vid årsskiftet fick jag frågan om jag kunde tänka mig att ingå i GBF's styrelse. Jag svarade ja för att det verkar stimulerande och för att man träffar många trevliga människor att samarbeta med och som har samma intresse som en själv.

Årsmötet 2017 valde in mig i GBF's styrelse. Jag tackar för förtroendet och hoppas kunna bidra positivt i föreningens verksamhet med tankar och idéer, även om jag har begränsade kunskaper om vår fauna och flora.

Georg Malm
styrelsemedlem

Presentation av Ingmar Kristiansson

Som nyvald ledamot i styrelsen för GBF kan det kanske vara på sin plats med en presentation och vad medlemmarna kan förvänta sig av mig. Född och uppvuxen i Hässleholm, utflyttad till Lund för studier i slutet på -60-talet med en jur.kand. som resultat 1973 och påföljande tingsnotarietjänstgöring vid Falköpings tingsrätt -73-76. Bitr.jurist på advokatbyrå, och medlem i Sveriges Advokatsamfund 1979 efter visad behörighet och kompetens. Delägare i Rignells Advokatbyrå, sedermera Amber Advokater, till 2008 med specialisering på obeståndsrätt och brottmål. 2008-2011 egen verksamhet på Advokat Ingmar Kristiansson Advokatbyrå AB. Under alla åren sedan 1967 gift med samma uppskattade kvinna och med resultatet av två söner och numera även fyra barnbarn.

Fick redan i tonårsåldern intresse för fotografi och då i första hand fågel- och naturfoto. Fotoinspiration som stöddes av dåvarande teckningsläraren vid Linneskolan, Torsten "Fidde" Svensson, som dessutom gav sig den på att jag skulle lära mig skriva något läsligt. I detta sammanhang kom jag också att stifta bekantskap med GBF på Linneskolan att ingå i en ungdomsförening under GBF. Som stadsbarn var jag nog inte så djupt bekant med naturen och vad denna kan ge som vederavvikelse för själen i ett stressigt arbetsliv.

Så sådär vid uppnådda dryga 50 års ålder återupptäcktes den tidiga ungdomens intresse och värden för livet utanför familjen och det dagliga arbetet. Jag började åter gå i skogen, tog jägarexamen, njöt av stillheten långt borta från rättssalarna och återupptog

det gamla dittills slumrade intresset för fotografi, gick fotokurser i bildkomposition, bildredigering m.m. och började resa till och i vildmarken på avlägsnare platser efter avslutad yrkesverksamhet. Intresset är alltjämt mycket stort, vilket fört med sig engagemang som numera ordförande i Tyringe Fotoklubb.

Vad kan jag då tillföra GBF? Ja, inte någon som helst specialkunskap vare sig inom fåglarnas, florans eller insekternas värld, ej heller politikernas värld. Jag har dock viss erfarenhet av företags- och föreningsstyrning dels genom mitt arbete dels ock såsom tidigare styrelseledamot i bankstyrelser, bygg- och entreprenadverksamhet och inte minst senast som styrelseledamot och sedermera ordförande i Länsförsäkringar Göinge under 20 år. Jag tror mig vara en god lyssnare med förmåga att sälla vad som är väsentligt och oväsentligt och på så sätt ser jag mig i GBF:s styrelse vara en representant för den allmänintresserade och nyfikne medlemmen, som bara njuter av och blir euforiskt upprymd av nya lärdomar om vår viktigaste omgivning och naturresurs - allt för ett gott liv under vår vistelse på denna jord.

Ingmar Kristiansson / styrelsemedlem

Rapporter från fältet:

BACKSVALEINVENTERING 2017

Årets inventering av häckande back-svalor inom Hässleholms kommun resulterade i **621 par/bon**. Att jämföras med den senaste inventeringen 2003, då vi fann 1 599 par/bon. D v s en rejäl minskning mellan de båda inventeringarna - och trenden är densamma i hela Skåne!

I årets Natur i Göinge (2017) kommer en mer heltäckande redovisning av årets backsvaleinventering!

Backsvalor

Foto: T Johnsson

VÅTMARKSINVENTERINGEN 2017

Under perioden 10 - 25 maj inventerades **16 våtmarkslokaler**, varav 15 ligger inom Hässleholms kommun. Ny lokal för i år var Eskilssjön, V om Emmaljunga. Resultatet hittar du på vår hemsida www.gbfnatur.se!

"POLSKA SVANAR" i MAGLE VÅTMARK

En kull knölsvanar, där tre av ungarna var vita och två var gråa, har observerats i sommar vid Magle våtmark.

Det förekommer sällsynt en recessiv genetisk mutation som gör att knölsvanens pulli blir helt vita och de adulta fåglarnas fötter grå eller rosa.

Ett recessivt anlag är ett begrepp inom genetiken som innebär att det för en egenskap krävs att en individ fått arvsanlag från båda föräldrarna för att egenskapen skall visa sig.

Dessa svanar kallas ibland för "polsk svan" och den brittiske naturalisten William Yarrell beskrev den felaktigt, som en egen art, *Cygnus immutabilis*, 1838.

Thomas Johnsson resp Wikipedia

"Polska svanar"

Foto: T Johnsson

BIOBLITZ 2017

Lördagen den 10 juni genomförde vi en s k Bioblitz inom området **Aggarp-Röshult-Möllarp** (drygt 200 hektar). Vi var **40 medlemmar** som vid åttatiden samlades vid f d Hillarps såg för att under dagen delta i inventeringen.

Inventeringarna genomfördes i våra olika grupper; **flora-, fågel- och småkrypsgrupperna** samt med fotografer från vår **digitalFOTOgrupp** fördelade på de olika grupperna.

De flesta artgrupper inventerades. Vi saknade dock inventerare då det

gäller alger, fladdermöss och fiskar samt skalbaggar inom ryggradslösa djur.

Resultatet blev imponerande 681 växt- och djurarter; kärlväxter (260), mossor (52), lavar (16), svampar (77), ryggradslösa djur (206), fåglar (63), grod- och kräldjur (4) och andra däggdjur (2). Allt inrapporterat till Artportalen.

Du hittar en 20-sidig rapport från dagen på vår hemsida www.gbfnatur.se!

Thomas Johnsson

**ANDFÅGELRÄKNING i Finjasjön samt Magle och Stoby våtmarker
2017-05-07**

Ref: Thomas Johnsson, Solbrinken 7, 281 41 HÅSLEHOLM, e-post: thomas@clangula.se, mobil: 070-331 61 26

Väder: Växlande molnighet, vindstill, ca 8 grader kl 07:00, sedan upp mot 16 grader C.

Fågelart	Finjasjön, delområde				Summa	Magle våtmark	Stoby våtmark	Total-summa
	I	II	III	IV				
Skäggdopping	50	15	10	37	112			112
Vitkindad gås					0	29		29
Storskarv	2		3		5			5
Häger	3				3	2		5
Sångsvan	14	2			16	10	1	27
Knölsvan	26	1	3	29	59	8		67
Grågås	154	36	2	61	253	59		312
Kanadagås					0	4		4
Gravand	1				1			1
Gräsand	20	3	6	5	34	15	3	52
Skedand				1	1			1
Kricka	2			8	10	7		17
Brunand	3				3			3
Vigg	82	7		33	122		1	123
Knipa	87	17	20	18	142	16	2	160
Sothöna	27	7	1	9	44	18	2	64
Vattenrall				1	1	1		2
Rördrom				1	1			1
Ejder	3				3			3
Summa	474	88	45	203	810	169	9	988

Inventerare: B Severson T&T Persson A Gustavsson L Björkqvist A Thomasson T Johnsson 2016: 762
(8 personer) T Johnsson G Malm (inv den 8/5) 2015: 595
2014: 656

Bild: Grågäsen är numera en mycket vanlig häckfågel i Finjasjön - har nu kläckt fram sina kullar. Foton: T Johnsson

Kommentarer

Följande antal grågäsungar inräknades: Ca 160 juv i ca 35 kullar (2015: 124 juv, 2016: 147 juv).

Dessa är ej medräknade i ovanstående sammanställning!

Område I: 106 ungar, omr II: 0 ungar, omr III: 0 ungar, omr IV: 20-25, Magle: 31 ungar, Stoby: 0 ungar.

Småkrypsgruppen under Pål Axels ledning

Hedsidenbi på hedblomster

Silversmygare

Fältvädd

Vinslövs blomsteräng
uppmärksammas speciellt i år av småkrypsgruppen